

ĐỔI MỚI HÌNH THỨC CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ CHO HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ Ở CÁC ĐƠN VỊ CƠ SỞ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN CÁCH MẠNG LÀO HIỆN NAY

SENGTHIP SENGCHAN (*)

Tóm tắt: Hạ sĩ quan, binh sĩ là lực lượng chủ yếu thực hiện nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào. Do đó, tiến hành công tác giáo dục chính trị nhằm nâng cao chất lượng về mọi mặt của lực lượng hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở có ý nghĩa rất quan trọng. Bài viết đánh giá thực trạng và đề xuất một số giải pháp góp phần đổi mới công tác giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Công tác giáo dục chính trị; đơn vị cơ sở; hạ sĩ quan, binh sĩ; Quân đội nhân dân cách mạng Lào.

Abstract: Non-commissioned officers and soldiers are the main force that carries out the tasks of training, combat readiness, building regular force, and training disciplines in grassroots-level units in the People's Revolutionary Army of Laos. Therefore, it is very important to conduct political education to improve the qualifications of non-commissioned officers and soldiers in grassroots-level units. This paper assesses the existing situation and proposes a number of solutions to contribute to innovating political education for non-commissioned officers and soldiers in grassroots-level units in the People's Revolutionary Army of Laos to meet the requirements and tasks in the current period.

Keywords: Political education; grassroots-level units; non-commissioned officers and soldiers; People's Revolutionary Army of Laos.

Ngày nhận bài: 02/01/2025 Ngày biên tập: 03/4/2025 Ngày duyệt đăng: 23/4/2025

1. Công tác giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào

Công tác giáo dục chính trị (GDCT) cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào là tổng thể các nội dung, hình thức, biện pháp của các tổ chức, lực lượng đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp và sự chỉ đạo, hướng dẫn của các cơ quan chức năng nhằm không ngừng nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật, trình độ kiến thức lý

luận chính trị, tác phong công tác cho đội ngũ hạ sĩ quan, binh sĩ. Việc thực hiện các nội dung này sẽ đảm bảo cho hạ sĩ quan, binh sĩ luôn phát huy tốt vai trò tiên phong, gương mẫu, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, góp phần xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, các đơn vị cơ sở của Quân đội nhân dân cách mạng Lào vững mạnh toàn diện.

Đối tượng của công tác GDCT cho đội ngũ hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào là tất cả hạ sĩ quan, binh sĩ đang công tác và rèn luyện ở các đơn vị cơ sở. Đội ngũ hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội Lào có tuổi đời từ 18 đến 26 tuổi,

(*) **Trung tá; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng**

trong đó đa số là từ 18 đến 20 tuổi (chiếm 71,2%); có trình độ văn hóa không đồng đều (từ trung học phổ thông trở lên chiếm đa số khoảng 85,24%); xuất thân từ nhiều địa bàn trên phạm vi cả nước, trong đó ở miền Bắc (Phong Sả Ly - Xiêng Khoảng) có 38,45% hạ sĩ quan, binh sĩ tại ngũ; miền Trung (Viêng Chăn - Sạ Vẳn Nạ Khệt) có 37,37% hạ sĩ quan, binh sĩ tại ngũ; miền Nam (Chăm Pa Sắc - At Tô Pư) có khoảng 24,17% hạ sĩ quan, binh sĩ tại ngũ⁽¹⁾.

Trong những năm qua, trước yêu cầu đổi mới, Đảng ủy, Chỉ huy các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo nghiêm túc, chặt chẽ công tác GDCT đạt hiệu quả, chất lượng cao. Bám sát yêu cầu thực tiễn, công tác GDCT ở đơn vị được tổ chức đa dạng, phong phú, hấp dẫn và thiết thực ở cấp trung đội, đại đội, tiểu đoàn thu hút được đông đảo đội ngũ cán bộ, chiến sĩ tích cực tham gia. Hệ thống giáo án, mô hình, bảng kẻ, phần mềm dạy học được chuẩn bị, thiết kế chu đáo và được sử dụng đa dạng trong thực tiễn giáo dục. Từ đầu năm 2016 đến nay, các đại đội ở các đơn vị cơ sở đã làm mới và bảo đảm đủ hộp tài liệu GDCT; 07 bảng kẻ huấn luyện chiến sĩ mới, 10 bảng kẻ huấn luyện các đối tượng khác; thiết kế được bài giảng chính trị điện tử cho giáo dục chiến sĩ mới và chiến sĩ năm thứ nhất theo chương trình GDCT mới sửa đổi, bổ sung. Hệ thống kế hoạch, nội dung, chương trình GDCT đã bám sát chương trình của cấp trên, đồng thời được đổi mới toàn diện, kịp thời cập nhật các quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước; nhiệm vụ của quân đoàn, sư đoàn và đơn vị; âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch. Các hình thức GDCT luôn được duy trì nghiêm túc, đúng quy định, có tính định hướng chính trị và tính giáo dục cao⁽²⁾.

Từ năm 2016 đến nay, các đơn vị cơ sở đã tổ chức nhiều buổi diễn đàn thanh niên; hội thi tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật bằng hình thức sân khấu hóa, tọa đàm sĩ quan trẻ ở cấp trung đoàn. Phương pháp giáo dục được đội ngũ thủ trưởng chính trị

các cấp tích cực nghiên cứu, đổi mới theo hướng kết hợp chặt chẽ giữa phương pháp giảng dạy truyền thống với tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, phương tiện kỹ thuật, giáo dục ngoại khóa giúp bộ đội dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện. Hàng năm, các đơn vị cơ sở tổ chức cho 100% cán bộ giảng dạy chính trị tham gia đầy đủ các lớp tập huấn do đơn vị và cấp trên tổ chức; việc bồi dưỡng ở tổ, các hội thi cán bộ giảng dạy chính trị, báo cáo viên giỏi, thao giảng, giảng mẫu, giảng thử được thực hiện, vì vậy chất lượng đội ngũ cán bộ giảng dạy chính trị ngày được nâng lên. Công tác quản lý, kiểm tra đánh giá kết quả giáo dục chính trị cũng được thực hiện có hiệu quả, đúng quy chế. Ngoài việc tổ chức kiểm tra kết quả GDCT sau khi kết thúc từng bài học ở cấp trung đội, đại đội còn kết hợp kiểm tra cá nhân với kiểm tra tổ, tiểu đội.

Tuy nhiên, công tác GDCT ở các đơn vị cơ sở cũng gặp những khó khăn, hạn chế như các đối tượng hạ sĩ quan, chiến sĩ xuất phát từ nhiều địa phương với trình độ nhận thức khác nhau; đội ngũ thủ trưởng chính trị còn thiếu so với biên chế, phần lớn qua chuyển loại, phương pháp giảng dạy của một số giáo viên kiêm chức kinh nghiệm còn hạn chế. Chất lượng giáo án của một số cán bộ giảng dạy chính trị chưa cao, tính định hướng tư tưởng, hướng dẫn hành động cho bộ đội còn chưa rõ. Việc kết hợp sử dụng các phương pháp giáo dục truyền thống với ứng dụng phương tiện kỹ thuật, công nghệ thông tin, mô hình, bảng kẻ, sơ đồ, hình ảnh, phim tư liệu chưa nhiều. Kỹ năng xây dựng và tổ chức thảo luận của đội ngũ cán bộ trung đội còn chưa được hình thành và thuần thục; việc kết hợp các hình thức giáo dục gắn với các phong trào thi đua, các cuộc vận động có thời điểm chưa hiệu quả; sự chuyển biến về nhận thức và hành động của cán bộ, chiến sĩ có thời điểm còn hạn chế. Từ thực tiễn trên cho thấy, cần đổi mới hình thức GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào góp phần đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn hiện nay.

2. Tiếp tục đổi mới hình thức giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào

Một là, đổi mới hình thức học tập chính trị tập trung: đây là quá trình dạy và học chính trị có vai trò rất quan trọng trong GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ. Để đổi mới hình thức tổ chức học tập chính trị tập trung cho hạ sĩ quan, binh sĩ có hiệu quả, cần thực hiện tốt những nội dung như: căn cứ vào yêu cầu nhiệm vụ cụ thể của đơn vị để bố trí thời gian, chương trình học tập cho hợp lý, khắc phục tình trạng quá tải, cắt xén nội dung, thời gian... Không nên tổ chức lớp học tập quá đông, ảnh hưởng đến kết quả học tập; việc tổ chức học tập phải được nghiên cứu và áp dụng một cách hợp lý, đáp ứng nhu cầu giáo dục đặt ra. Trong quá trình giảng bài cho hạ sĩ quan, binh sĩ nên lựa chọn cách giảng cho phù hợp, nên xuất phát từ tư liệu cuộc sống, thực tiễn nhiệm vụ của cách mạng, của Quân đội và đơn vị để đi tới khẳng định những nguyên lý, lý luận, những quan điểm của Đảng, tránh dùng lý luận để giải thích lý luận, giải thích đường lối, vì trình độ nhận thức lý luận của hạ sĩ quan, binh sĩ có hạn, không đồng nhất như đội ngũ sĩ quan.

Hai là, đổi mới hình thức tiến hành ngày sinh hoạt chính trị, văn hóa - tinh thần: làm tốt công tác này sẽ giúp hạ sĩ quan, binh sĩ hiểu biết sâu sắc truyền thống của dân tộc, của Đảng, của Quân đội và đơn vị nhằm nâng cao lòng yêu nước, ý thức tự giác chấp hành pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, các chế độ quy định của đơn vị, ý chí quyết tâm khắc phục khó khăn, xây dựng nếp sống thành thói quen, thành nét văn hóa hiện thực của cá nhân và tập thể trong hàng ngày, hàng giờ theo tính đặc thù của Quân đội. Cần tập trung đổi mới cách thức tổ chức, phân công nhiệm vụ, kế hoạch đảm bảo khác để mang lại những hiệu quả cao nhất. Đồng thời, tích cực chủ động khắc phục mọi biểu hiện quan liêu, mệnh lệnh, dân chủ hình thức nằm ngoài tâm tư nguyện vọng và mong muốn của hạ sĩ quan, binh sĩ... Giải quyết đúng đắn các vấn đề trên vừa góp phần bồi dưỡng phẩm chất, năng lực hoạt động của

đội ngũ cán bộ, vừa nâng cao chất lượng ngày sinh hoạt chính trị, văn hóa - tinh thần ở đơn vị, vừa góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ.

Ba là, đổi mới hình thức đọc báo, nghe đài, xem ti vi, nói chuyện thời sự: đây là một trong 07 chế độ và 18 việc đã quy định, là những hình thức chủ yếu được thực hiện ở đại đội trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào hiện nay, trực tiếp đưa những thông tin thời sự - chính trị nổi bật hàng ngày tác động mạnh mẽ đến tư tưởng, tình cảm của cán bộ, chiến sĩ một cách nhanh chóng, kịp thời. Cán bộ chính trị chịu trách nhiệm tổ chức cho bộ đội đọc báo, nghe đài, xem ti vi theo đúng các chế độ đã quy định. Kết hợp với hình thức nghe đài phát thanh, xem truyền hình hàng ngày và đúng thời gian quy định, kịp thời định hướng tư tưởng nhận thức cho bộ đội khi đọc báo, nghe đài và xem ti vi, nhất là nội dung đề cập đến những sự kiện chính trị quan trọng, vấn đề lớn, nhạy cảm, những vấn đề cần tiếp tục theo dõi nghiên cứu sau mỗi buổi đọc báo, nghe đài và xem vô tuyến truyền hình.

Bốn là, đổi mới hình thức thông báo chính trị - thời sự: đây là một chế độ quy định, một hình thức GDCT trong Quân đội nhân dân cách mạng Lào nhằm thông tin, định hướng kịp thời những vấn đề chính trị - thời sự nổi bật diễn ra hàng tuần, hàng tháng giúp cán bộ, chiến sĩ nhận rõ tình hình, có thái độ, trách nhiệm đúng đắn trước sự kiện chính trị, văn hóa - xã hội, động viên tinh thần tích cực phấn đấu vượt qua mọi khó khăn thử thách, tự hào phấn khởi thực hiện tốt mọi nhiệm vụ được giao. Để thông báo chính trị - thời sự đạt hiệu quả tốt, cần nắm vững và thực hiện đúng những vấn đề có tính nguyên tắc, trước hết là giữ vững tính Đảng, tính chiến đấu, tính khoa học và tính chân thực. Quá trình phân tích, chứng minh phải ngắn gọn, rõ ràng, mạch lạc, hấp dẫn. Cần lựa chọn những thông tin mới cập nhật, hợp lý để truyền đạt cho hạ sĩ quan, binh sĩ dễ hiểu, dễ nhớ.

Năm là, đổi mới hình thức tổ chức các hoạt động thực tiễn để giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan, binh sĩ: các hoạt động thực tiễn để GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ gồm

có hoạt động huấn luyện quân sự, chuyên môn - kỹ thuật, huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và hoạt động phong trào văn nghệ, thể thao, thi đua - khen thưởng, thực hiện các chế độ, quy định dân chủ của đơn vị... có vai trò rất quan trọng góp phần nâng cao chất lượng GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ. Đây là hình thức giáo dục động cơ quan trọng nhất, là phương pháp có hiệu lực để truyền bá lý luận, đường lối quan điểm quân sự của Đảng, làm cho họ nhận thức sâu sắc trách nhiệm, nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, tạo khả năng để hình thành, hoàn thiện thế giới quan khoa học, nhân sinh quan cách mạng trong quá trình lĩnh hội các kiến thức.

Các chủ đề lên lớp phải được chuẩn bị kỹ lưỡng cả về nội dung và phương pháp, nội dung học tập vừa bảo đảm tính hệ thống thống nhất vừa cập nhật được những thông tin mới bám sát thực tiễn đơn vị cơ sở và hơi thở cuộc sống, cân đối hài hòa giữa lý luận và thực tiễn, kết cấu chặt chẽ, rõ ràng, cụ thể. Phương pháp lên lớp bảo đảm tính khoa học, tránh lối truyền thụ sao chép, áp đặt, rập khuôn, nặng mô tả, giảng giải, thuyết trình; phát huy dân chủ trong truyền thụ, tăng tính định hướng gợi mở; kết hợp chặt chẽ giữa hướng dẫn lý thuyết với mạn đàm, trao đổi, thảo luận, học trực quan, thu hoạch... Tổ chức chặt chẽ nền nếp các hội thao, hội thi, kiểm tra bình giảng, bình tập như hội thi mô hình học cụ trước khi tiến hành GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ, chấm giáo án mẫu, thi giáo viên dạy giỏi, thi cán bộ chính trị, chỉ huy trực tiếp giáo dục, quản lý bộ đội giỏi, tổ chức hội thao điều lệnh, chiến sĩ khỏe, binh khí kỹ thuật, kiểm tra thao trường bãi tập, mô hình học cụ, kiểm tra tổ chức phương pháp giáo dục, quân số, trang thiết bị, bảo đảm an toàn, sẵn sàng chiến đấu, bình giảng chính trị, bình tập kỹ chiến thuật...

Phát động và duy trì thường xuyên phong trào thi đua trong quá trình GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ, coi trọng công tác cổ vũ động viên bộ đội. Do đó, việc nâng cao chất lượng tổ chức, phát động phong trào thi đua là hết sức cần thiết nếu tiến hành thường xuyên, đúng lúc sẽ có tác dụng động viên thúc đẩy bộ đội tích cực học tập... Kết hợp

chặt chẽ với cổ vũ động viên thường xuyên liên tục sẽ tạo ra động lực chính trị tinh thần mạnh mẽ, giúp cán bộ, chiến sĩ khắc phục mọi khó khăn thử thách, thi đua học giỏi rèn nghiêm, vươn lên làm chủ vũ khí trang bị kỹ thuật quân sự hiện đại, tinh thông nghiệp vụ, nâng cao bản lĩnh chiến đấu, sẵn sàng nhận và hoàn thành nhiệm vụ chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Tổ chức tốt các hoạt động thông báo thời sự, tuyên truyền cổ động thao trường. Thông qua nhiều hình thức hoạt động sinh động văn nghệ, thể thao, kể chuyện, đọc báo, trò chơi quân sự, khích lệ động viên... được tổ chức linh hoạt sáng tạo sẽ có tác dụng tích cực, cổ vũ, lôi cuốn cán bộ, chiến sĩ tích cực luyện tập nâng cao kết quả học tập. Bên cạnh đó, cần liên thông, liên kết giáo dục động cơ giữa đơn vị, gia đình, địa phương nơi đóng quân, sau mỗi giai đoạn, hoặc kết thúc quá trình GDCT, đơn vị chủ động gửi giấy báo công hoặc thư khen các tập thể và cá nhân có thành tích trong phục vụ và học tập chính trị về địa phương. Thường xuyên thông báo kết quả học tập, rèn luyện, công tác của những tập thể và cá nhân chưa cố gắng trong GDCT cho hạ sĩ quan, binh sĩ về tận gia đình, tạo sự phối hợp chặt chẽ giữa đơn vị và gia đình trong quản lý, giáo dục rèn luyện bộ đội. Sự liên kết sẽ tạo ra môi trường giáo dục rộng lớn, phát huy được thế mạnh của các yếu tố để xây dựng động cơ học tập, rèn luyện cho hạ sĩ quan, binh sĩ./.

Ghi chú:

(1) Sồn Xây Chấn Nha Lạt, “*Giáo dục chính trị, tư tưởng cho hạ sĩ quan, binh sĩ Quân đội nhân dân Lào hiện nay*”, Luận án tiến sĩ triết học, Học viện Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, H.2012.

(2) Thim Sảo Đuông Chăm Pa, “*Nâng cao chất lượng giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các trung đoàn bộ binh Quân đội nhân dân Lào hiện nay*”, Luận án tiến sĩ Khoa học chính trị, chuyên ngành Xây dựng Đảng và chính quyền nhà nước, Học viện Chính trị, H.2016.